

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ I SOUVISEJÍCÍ DATA Z HISTORIE STARÉ AVELKÉ MORAVY:

- 548 slovanské kmeny, usazené na území severně od Dunaje pomohly germánskému kmeni Gepidů v boji proti Langobardům
- 568 Slované (Vinidové) a Avaři (sdružení dvou kmenů Hunů) vytlačují Langobardy z Karpatské kotliny do Itálie
- 623 Slované ve středním Podunají povstali proti Avarům a zvolili si za svého krále franského kupce Sába
- 631 bitva u opevněného hradiště Wogastisburg; vítězství Slovanů vedených Sámem nad vojsky franského krále Dagoberta
- 632 vpády Slovanů (Vinidů) včele se Sámem na území franského království (do roku 634). mírová jednání krále Dagoberta se Sámem • vznik silného kmenového svazu
- 658 rok pravděpodobné smrti Sába
- 742 Slované a Bavoři bojují proti Frankům na řece Lech
- 786 Karel Veliký, panovník Franků, vyslal vojsko proti Avarům a Slovanům usazeným v Karpatské kotlině (vpády do r. 796) spolupráce a soužití Slovanů s Avary
- 805 franský král Karel Veliký vyhověl Avarům, ti se trvale usadili jižně od Bratislavy (Provincia Avarorum asi do roku 860). válečné tažení Franků do oblasti Čech
- 822 poselstvo Moravanů a dalších slovanských kmenů u císaře Ludvíka Zbožného na říšském sněmu ve Frankfurtu nad Mohanem
- 828 salcburský arcibiskup Adairam světlí knížeti Pribinovi kostel v Nitře
- 831 biskup Reginhar pokřtil všechny Moravany
- 833 moravský kníže Mojmir I. (? —846) po vyhnání knížete Pribiny z Nitry připojuje Nitransko k Staré Moravě a položil základy pozdější Velkomoravské říše
- 838 zemřel biskup Reginhar, označovaný jako apoštol Moravanů
- 845 pokřtění 14 českých knížat v Řezně
- 846 východofranský panovník Ludvik II. Němec táhne s vojskem proti Moravě, kde se ujal vlády král Rostislav I. 846 - 870) . franská vojska se vrací zpět přes území Čech
- 848 boje mezi Čechy a Východofranským královstvím (také v roce 849)
- 855 moravský král Rostislav I. odráží Útok východofranských vojsk • Moravané pronikají až do oblasti jižně od Dunaje
- 857 Rostislav I. poskytuje ochranu českému knížeti Slavitěchovi
- 858 východofranský král Ludvik Němec vyslal vojsko vedené svým synem Karlomanem proti Moravanům jejich král Rostislav I. se s Karlomanem spojuje proti jeho otci Ludvikovi • mezi oběma uzavřen mír
- 861 do tohoto roku vydrželo mírové ujednání 6. července byl Moravany zabit Pribina
- 862 Rostislav I. se po neúspěšném jednání s římskou papežskou kurií obrací s prosbou o vyslání ve víře křesťanské vzdělaných učitelů do Byzance. toho roku se ve střední Evropě (v oblasti Panonie) poprvé objevili lihři (Mad'ari) o síle až 20.000 jezdců
- 863 z rozhodnutí byzantského císaře Michala III, přišli na Moravu učeni bratři Konstantin (826-869) a Metoděj (813 - 885), učenci, zákonodárci, tvůrci hlaholice a zakladatelé slovanského písemnictví. pokračuje christianizace ve spojení s užíváním slovanské liturgie s dodržáním zásady primátu latiny
- 864 Ludvik Němec oblehl vojska Rostislava I. o hradu Dowina a přinutil je uzavřít nový mír
- 867 papež Mikuláš I. zve Konstantina a Metoděje do Říma • po jeho smrti (13. II.) jev roce 868 přijímá a jejich učeni a činnost na Moravě uzná papež Hadrián II. • Konstantin a Metoděj vysvěceni na biskupy
- 869 Konstantin (řeholním jménem Cyril) umírá 14. února v Římě vytvoření samostatné církevní organizace pro Moravu v rámci panonského arcibiskupství obnovena panonská metropole v Sirmiu (Srěmska Mitrovica). Metoděj papežem Hadriánem II. vysvěcen arcibiskupem moravskopanonským

- 870 spory mezi králem Rostislavem I. a jeho synovcem Svatoplukem (později I. Velikým) . téhož Roku Karloman a Karel, synové krále Ludvika Němce, zpusťovali se svými vojsky Moravu • Karel dobyl „Rostislavovu pevnost, neobyčejně silnou a nedobytnou“. král Rostislav I. byl za přispění Isti Svatopluka I. Karlomanem zajat, zbaven královských hodností, oslepen a uvržen do klášterního vězení
- zemi moravskou spravují franská hrabata Vilém a Engilšak při cestě z Říma byl zadržen a také uvězněn arcibiskup Metoděj
- 871 Svatopluk I. uvržen Bavyry taktéž do vězení • Moravané mezitím silou ustavili králem kněze Slavomíra, který vedl odboj proti dosazeným správcům země Vilému a Engilšakovi Karloman se vrátil velkým vojskem a oblehl město Morava (grad Morava - urbs antiqua Rastizi). Karioman vyslal k Moravanům jednat svým jménem zajatce Svatopluka I. • ten však převzal od kněze Slavomira zpět královský titul a s moravským vojskem Karlomana a jeho věrné před branami města Morava na hlavu porazil . Svatopluk J. Veliký, král Moravy, vládl v letech 871 až 894
- 872 Svatopluk I. Veliký odráží včele Moravanů opakované franské útoky . Cechové naopak utrpěli od Franků porážku • první obsáhlejší zmínka o českých přemyslovských knížatech (Svatoslav, Vitězslav, Herman, Svytirnir a Mojslav)
- 873 papež Jan VIII. přinutil krále Ludvika Němce propustit Metoděje a ten se vrací na Moravu
- 874 Svatopluk I. Veliký a Ludvik Němec uzavírají mír ve Forehheimu v dalších letech Svatopluk I. Veliký připojuje k Moravě horní Pováží, území polabských Srbů, Čechy, Panonii, střední Potisí postupně vzniká státní útvar, jehož označení „hé megalé Morabia“ (Velká Morava) použil poprvé počátkem 10. století byzantský císař Konstantin VII. Porfyrogenetos
- 878 arcibiskup Metoděj pokřtil v Olomouci knížete Bořivoje, Svatoplukem I. Velikým ustanoveného moravského místodržitele Čech
- 880 moravskému arcibiskupství je podřízeno (snad) až sedm biskupství rostou rozpory mezi arcibiskupem Metodějem a biskupem Vichingem, který získal podporu krále Svatopluka I. Velikého
- 881 arcibiskup Metoděj uskutečnil cestu do Konstantinopole a pobyl zde také v roce 882
- 884 moravský král Svatopluk I. Veliký a arcibiskup Metoděj se setkali na řece Tulln s římským císařem Karlem III.
- 885 dne 6. dubna umírá arcibiskup Metoděj 'před smrtí ustanovil svým nástupcem Gorazda' později byl arcibiskup Gorazd sesazen a uvězněn • žáci Metodějovi prodáni do otroctví nebo vyhnáni ze země • řada z nich se usazuje v Bulharské říši a rozvíjí zde odkaz svých učitelů sv. Cyrila a sv. Metoděje
- 892 válka mezi Svatoplukem I. Velikým, králem moravským a Arnulfem, králem východofranským. Arnulf se proti Moravanům spojil s Maďary (boje až do roku 893)
- 894 zemřel Svatopluk I. Veliký ' vládu převzali jeho synové Predslav, Svatopluk II. a Mojmir II., který se stává novým králem 'brzy uzavřen mír mezi Moravany a Franky
- 895 Čechy podmaněny králem Arnulfem
- 896 Maďaři, povolání Moravany na pomoc proti Frankům, se usazují v Potisi
- 897 Svatopluk H. povstává s pomocí Arnulfa proti svému bratru Mojmiru II. (králem 894 -897) 900 v petici bavorského episkopátu se hovoří o čtyřech diecézích v oblasti panství Moravanů
- 902 Moravané vedeni králem Svatoplukem II. stále častěji, ale až do roku 906 úspěšně odráží útoky Maďarů
- 907 vítězná bitva Maďarů nad Bavyry u Bratislavy 4. července, které se však Moravané aktivně neúčastnili v dalších letech Maďaři opakovaně pustošili Moravu i Cechy (snad až do roku 914) v těchto
- letech padl v bojích velkomoravský král Svatopluk II. (vládl od roku 897) • od centrálních oblastí Velké Moravy vzdálenější oblastí se postupně osamostatňují • státotvorné tradice Velkomoravské říše postupně přejímají v Cechách Přemyslovci, v Uhrách Arpádovci a v Polsku Piastovci
- 908 tažení Maďarů přes Moravu do Saska
- 910 text Konstantina VII. Porfyrogeneta uvádí v jedné z kapitol přípis pro krále, mimo jiné také pro krále Moravy . biskup Notar, který pozván českým vévodou Vratislavem I., provedl postřiziny jeho syna Václava
- 924 Maďaři při nájezdu do Saska obsazují jihovýchodní hranice Moravanů, pravděpodobně Nitransko
- 925 vysvěcení Silvestra druhým moravským biskupem
- 929 ve Staré Boleslavi zavražděn svým bratrem Boleslavem český kníže Václav

- 931 král Moravy Olgus s pomocí polských a ruských oddílů úspěšně bojuje s Maďary
- 942 zajatý maďarský bojovník zmiňuje město či zemi Morava
- 943 zemřel Silvestr, druhý moravský biskup 'po dalším vpádu Maďarů padl Veligrada Olgus (král Moravy) odešel s věrnými do Polska a na Rus • část duchovních odešla z Moravy také do Čech
- 976 moravský biskup neznámého jména se zúčastnil jako přisedící spolu s biskupem špýrským, wormským a pražským soudního jednání v Mohuči
- 985 zmínka o Sv. Vojtěchu, který přišel na Moravu, též do Polska a Čech . jižní hranice Moravy na severním břehu Dunaje respektována Bavyry
- 999 po smrti Boleslava II. vládl v Čechách Boleslav III.
- 1003 polský král Boleslav Chrabrý postupně obsadil nejen Prahu a Čechy, ale držel také celou Moravu.
- 1015 český kníže Oldřich napadl za pomoci vojnů z Moravy velké město Busink při hranicích bavorsko-moravských ' Moravané byli později pronásledováni a pobiti vojsky německého krále a římského císaře Jindřicha II.
- 1016 Moravané bojují na straně polského vévody práti německo-české koalici a při tažení vtrhli do Čech (025 český kníže Břetislav převzal od svého otce knížete Oldřicha vládu nad Moravou 'zemřel polský král Boleslav Chrabrý
- 1034 kníže Břetislav se po smrti knížete Oldřicha vrátil do Čech na pražský stolec
- 1035 připomínání pražský biskup Šebíř, který připojil Moravu k pražskému biskupství
- 1044 východní hranice mezi Moravou a Uhrami byla v podstatě na Váhu a jižní na řece Zaya
- 1055 český vévoda Spytihněv II. odstranil úskokem přední představitele moravské vládnoucí vrstvy (zajal je a uvrhl do vězení v Čechách) a vyvlastnil jejich pozemky i majetky ve prospěch Přemyslovců
- 1061 kníže Vratislav rozdělil Moravu mezi své bratry Otu (získal Olomoucko a východní Moravu) a Konráda (držel Brněnsko a Znojensko)
- 1086 český kníže Vratislav obdržel od císaře Jindřicha III. královský titul a Království české • vzniklo Markrabství moravské jako jedna z částí českého království Přemyslovců.

VELKOMORAVSKÉ MIKULČICE

GRAD MORAVA - URBS ANTIQUA RASTIZI

II. Život Naumův
Fuldské letopisy k roku 871

Země tvá, která ví o tobě, slavný...,
že uvádíš lid svůj do věčných stánků, blažený,
čestně tě dnes uctívá a důstojně obdivuje.

Vyšším ukázal ses vůdcovstvím svým, chrabrý...,
ne tím, že ve všech bojích vítězíš,
ale spíše tím..., že chráníš svou vlast.

Velikým ses ukázal..., svou udatností...,
silou jsi osvobodil své město, moudrý
od protivníků a zloby cizácké.

Metoděj, arcibiskup moravský: Kánon 1K poctě sv. Dimitriovi, S. píseň

Použitá literatura: Havlík Lubomír E.: Kronika o Velké Moravě. JOTA, Brno 1992 Lutovský Michal a Profantová Nad'a: Sámova říše.ACADEMIA, Praha 1995 Havlík Lubomír E.: Svatopluk Veliký - Král Moravanů a Slovanů. JOTA. Brno 1994

Další doporučená literatura: Měřínský Zdeněk: České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu. I.sv., Praha 2002, II. sv. Praha 2006
'Třeštík Dušan:Vznik Velké Moravy, Praha 2001 'Klanica Zdeněk: Počátky Slovanů. Praha 2009 . Dvorník František: Byzantské misie u Slovanů.Vyšehrad, Praha 1970.

Původní data rozpracoval: Synek František, zima 2009/2010